

Zespół Badań Regionalnych Uniwersytetu w Białymstoku
Zakład Literatury Oświecenia i Romantyzmu Uniwersytetu w Białymstoku
Katedra Poetyki i Teorii Literatury Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie
zapraszają na konferencję:

Białostockie „Kontrasty”: historia – przekaz – recepcja

W 2015 roku minęło 50 lat od powstania „Kontrastów”, w 1990 roku wydano ich ostatni numer. W ciągu 25 lat istnienia pismo ewoluowało od periodyku dokumentującego białostockie życie artystyczne, literackie i społeczne do miesięcznika o ogólnokrajowej renomie, w którym publikowali najwybitniejsi polscy reportażyści, m.in. Ryszard Kapuściński, Hanna Krall, Melchior Wańkowicz, Małgorzata Szejnert, Janusz Niczyporowicz. Nie oznaczało to rezygnacji ze związków z regionem – tematem wielu zamieszczanych na łamach „Kontrastów” tekstów była Polska Północno-Wschodnia.

Choć ranga pisma wydaje się niekwestionowana, nie doczekało się ono jeszcze pogłębionego namysłu naukowego – dysponujemy jedynie materiałem wspomnieniowym w postaci książek Krystyny Marszałek-Młyńczyk, założycielki tytułu, i Kiry Gałczyńskiej, jednej z jego redaktorek naczelnych. Niezwykle cennych informacji dostarcza katalog wystawy *Historia białostockich Kontrastów 1965-1990* (Białystok 2015), opracowany przez Marka Kietlińskiego na potrzeby ekspozycji przygotowanej przez Archiwum Państwowe w Białymstoku z okazji pięćdziesięciolecia ukazania się pierwszego numeru pisma.

Zapraszamy Państwa na konferencję pod hasłem **Białostockie „Kontrasty”: historia – przekaz – recepcja**, która odbędzie się w dniach **25-26 maja 2017 r.** na Wydziale Filologicznym Uniwersytetu w Białymstoku. Do udziału w sesji zachęcamy pracowników naukowych i doktorantów różnych dziedzin – literaturoznawstwa, prasoznawstwa, historii, socjologii, geografii, kulturoznawstwa, medioznawstwa, prawa - wychodząc z założenia, że interdyscyplinarny ogląd „Kontrastów” znacznie wzbogaci refleksję na ich temat.

„Kontrasty” należą do dziejów PRL, stanowiąc część jego historii intelektualnej, ale też współtworzą kulturę regionu. Celem konferencji jest połączenie tych dwóch perspektyw, czemu sprzyjają współczesne metodologie: nowy regionalizm, krytyka postkolonialna i studia

postzależnościowe, geopoetyka wraz z imagologią terytorialną, nowa historiografia. Ze względu na to, że będzie to pierwsza konferencja o „Kontrastach” (w jej efekcie – pierwsza monografia pisma) nie wykluczamy ujęć tradycyjnych i spodziewamy się wypowiedzi zróżnicowanych gatunkowo: od analizy zawartości czy studium historycznego, przez szkic biograficzny, interpretacyjny, esej itd.

Proponujemy wspólny namysł nad następującymi kwestiami:

- ◆ ludzie „Kontrastów”: twórcy (np. dziennikarze, fotografowie, fotoreporterzy, artyści), wybitne osobowości/liderzy, zespół redakcyjny, wielowymiarowy portret środowisk(a) czasopisma, stali i przelotni współpracownicy, miejscowi i „desant”, „Kontrasty” jako punkt zwrotny w karierze
- ◆ historia pisma – cezury wewnętrzne i zewnętrzne (m.in. 1974 rok, stan wojenny, 1989 rok), etapy rozwoju (lata „tłuste” i „chude”)
- ◆ „Kontrasty” jako świadectwo życia intelektualnego w PRL-u, profil czasopisma (m. in. tematyka i formy wyrazu, decyzje personalne)
- ◆ „Kontrasty” na tle historii prasy ogólnopolskiej i regionalnej
- ◆ „Kontrasty” wobec władzy: zakres swobody/zniewolenia polityką (w tym regionalną) PRL-u, komunikowanie z organami władzy, redakcja wobec PZPR, komunikowanie w warunkach cenzury politycznej
- ◆ „Kontrasty” jako czasopismo, jego struktura, działy tematyczne (ich zmienność, stałość, koniunktury), zawartość (np. tematyka wiejska, miejska, lokalna, regionalna, mniejszościowa, pograniczna, migracyjna)
- ◆ ikonografia „Kontrastów” (okładki, fotografie, rysunki, grafika)
- ◆ język i styl „Kontrastów”, osobowości autorskie a styl pisma
- ◆ rola „Kontrastów” w kształtowaniu białostockiego środowiska literackiego i intelektualnego; „Kontrasty” wobec innych mediów, instytucji kultury i nauki oraz ośrodków kulturalnych
- ◆ zakres i zasięg oddziaływania czasopisma: pozycja „Kontrastów” na mapie prasy okresu PRL-u, czytelniczy obieg „Kontrastów”, lokalna i ogólnopolska recepcja pisma
- ◆ „Kontrasty” w społecznej pamięci (regionu), stan badań i dokumentacja (np. w Internecie) różnych aspektów działalności czasopisma; dzieje czasopisma (ludzi go tworzących) po 1990 r.; dziedzictwo materialne i prawne „Kontrastów”
- ◆ „Kontrasty” jako dokument swoich czasów, dokument społeczny oraz świadectwo kształtowania tożsamości poprzez regionalne autonarracje; ludzie „Kontrastów” jako świadkowie historii
- ◆ udział „Kontrastów” w kształtowaniu form i poszerzaniu zakresu tematyki prozy niefikcyjnej; gatunki dziennikarskie w „Kontrastach”; reportaż i reportażyści w „Kontrastach”

- ◆ „busz po Polsku” (Ryszard Kapuściński) – obraz Polski Północno-Wschodniej i regionalna specyfika w „Kontrastach”; orientalizacja; performatywny aspekt prozy niefikcyjnej
- ◆ „Kontrasty” w relacjach centro-peryferyjnych; kategoria prowincji i centrum; mapa Polski według „Kontrastów”; miejsce regionu na mapie Polski według „Kontrastów”
- ◆ regionalizm „Kontrastów” – koncepcja i praktyka
- ◆ „Kontrasty” wobec mniejszości narodowych, etnicznych, językowych, wyznaniowych

Jesteśmy otwarci także na inne Państwa propozycje.

Opłata konferencyjna wynosi **350 zł** (dla doktorantów - **250 zł**), w zamian gwarantujemy **jeden nocleg** (oferujemy pomoc w rezerwacji pozostałych) i wyżywienie (śniadania, obiady, uroczysta kolacja pierwszego dnia konferencji), koszty dojazdu uczestnicy ponoszą we własnym zakresie. Przewidujemy wydanie recenzowanej monografii pokonferencyjnej.

Prosimy o nadsyłanie propozycji tematów referatów wraz z krótkim streszczeniem do 17 marca 2017 r. na adres e-mail: ka.sias@wp.pl

Planowany czas wystąpień: 20 minut.

dr Magdalena Roszczynialska, Uniwersytet Pedagogiczny w Krakowie
dr Katarzyna Sawicka-Mierzyńska, Uniwersytet w Białymstoku

Komitet organizacyjny:

dr hab. Elżbieta Dąbrowicz, prof. UwB
dr Marcin Lul
dr hab. Danuta Zawadzka, prof. UwB

Współorganizatorzy:

Archiwum Państwowe w Białymstoku
Zakład Literatury Pozytywizmu
i Młodej Polski UwB

Patronat:

Rektor Uniwersytetu w Białymstoku
Ośrodek Badań nad Mediami UP

Komitet naukowy:

prof. Tadeusz Budrewicz
prof. Zofia Budrewicz
dr hab. Wojciech Kajtoch
dr hab. Barbara Kamińska-Czubała
dr Marek Kietliński
dr hab. Władysław Marek Kolasa, prof. UP
dr hab. Elżbieta Konończuk, prof. UwB
dr hab. Krystyna Latawiec, prof. UP
dr hab. Magdalena Piechota
prof. Andrzej Sadowski
prof. Jadwiga Sadowska
dr hab. Jolanta Sztachelska, prof. UwB

Ośrodek Badań
nad Mediami

